

8/12/2005

ΤΟ ΒΗΜΑ • 5

ΠΕΜΠΤΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2005

«Τρίτη» λύση για τον Αχελώο

Του ΙΩΑΝΝΗ Α. ΜΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η υπόθεση της εκτροπής του Αχελώου τείνει να αναδειχθεί σε σύγχρονο γεφύρι της Αρτας. Ποτέ άλλοτε δεν συνέβη η εκτέλεση μεγάλου έργου να έχει ξεκινήσει, αλλά και να έχει αντίστοιχα σταματήσει τόσες φορές. Η ελληνική κοινωνία βρήκε ακόμη μια αιτία για να πολωθεί. Κι ενώ ο γεωγραφικός διαχωρισμός σε ανάντη Θεσσαλούς και κατάντη Αιτωλοακαρνάνες εκφράζει περισσότερο τοπικιστικές εμμονές, ο δικασμός σε «τεχνοκράτες» υποστηρικτές και «οικολόγους» πολέμιους του έργου έχει βαθύτερες αιτίες. Αποτελεί ακόμη ένα σύμπτωμα της συγκρουσιακής, πλην παρωχημένης πια αντίληψης, που θέλει την τεχνολογία υποχρεωτικά εχθρική με την προστασία του περιβάλλοντος και την αγροτική ανάπτυξη απόλυτα ασύμβατη με την οικολογική ακεραιότητα.

Ως σήμερα οι υποστηρικτές του έργου προέβαλλαν την ανάγκη ενίσχυσης της αγροτικής ανάπτυξης της Θεσσαλίας ως βασική αιτία για την εκτέλεση του έργου. Από την άλλη, οι πολέμιοι της εκτροπής ισχυρίζονταν ότι μια τέτοιας έκτασης παρέμβαση στη φύση δεν νομιμοποιείται με στόχο τη συντήρηση ενός υδροβόρου και γι' αυτό περιβαλλοντικά καταστροφικού μοντέλου αγροτικής ανάπτυξης.

Σήμερα θα πρέπει και οι δύο πλευρές να αναθεωρήσουν την επιχειρηματολογία τους. Βρισκόμαστε σε μια μεταβατική περίοδο, όπου η αγροτική ανάπτυξη στις Ευρωπαϊκές χώρες, για να συνεχίσει να υπάρχει, θα πρέπει να γίνει ανταγωνιστική. Γεγονός που σημαίνει ότι στο εξής τα αγροτικά προϊόντα θα πρέπει να στηριχθούν πιο στέρεα στα συγκριτικά πλεονεκτήματα των χωρών προέλευσής τους. Για τη χώρα μας αυτό σημαίνει εγκατάλειψη των περιβαλλοντικά ζημιογόνων και γι' αυτό και μη ανταγωνιστικών καλλιεργειών, όπως το βαμβάκι, με αντίστοιχη στροφή προς καλλιέργειες συμβατές με τη φέρουσα ικανότητα των λεκανών απορροής.

Ενα άλλο εναντίον του έργου επιχείρημα το οποίο σήμερα αναθεωρείται αφορά τον ισχυρισμό ότι η μεταφορά νερού θα γίνει από μια υποβαθμισμένη, προς μια αναπτυγμένη και ευημερούσα περιφέρεια. Η οικονομική ύφεση και η εγκατάλειψη της υπαίθρου, που ακολουθούν την περιβαλλοντική υποβάθμιση του Θεσσαλικού κάμπου, αποτελούν σήμερα τη νέα, εφιαλτική πραγ-

ματικότητα. Τα επί σειρά ετών αρνητικά υδατικά ισοζύγια έχουν οδηγήσει σε εξάντληση το μεγαλύτερο μέρος των υδατικών της αποθεμάτων. Η υφαλμύρωση και η νιτρορρύπανση των υπόγειων νερών, από κοινού με την απειλή της ερημοποίησης των εδαφών, συμπληρώνουν την εικόνα της προϊόσσας καταστροφής.

Σύμφωνα μάλιστα με τις εκτιμήσεις, η αναστροφή της κατάστασης με ήπιες μόνο τεχνικές αξιοποίησης των τοπικών υδατικών αποθεμάτων θεωρείται εξαιρετικά προβληματική. Γεγονός που παραπέμπει μονόδρομα πια στην εφαρμογή μεθόδων τεχνητού εμπλουτισμού για την αποκατάσταση και την επαναφορά των υδατικών της συστημάτων.

Οι σημερινές συνθήκες συμπληρώνονται με τη νέα απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σύμφωνα με αυτήν, είναι η πρώτη φορά που δεν ακυρώνεται το έργο εξαιτίας οικολογικών επιπτώσεων και περιβαλλοντικών παραβάσεων, οι οποίες για το αναθεωρημένο σενάριο της μικρής εκτροπής έχουν ήδη αντιμετωπιστεί πλήρως από τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το ζητούμενο σήμερα είναι η ένταξη του έργου στην προοπτική της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδατικών πόρων, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από τη νέα νομοθεσία για τα νερά, που ψηφίστηκε από διετία. Η εφαρμογή της οποίας καθυστερεί αδικαιολόγητα από τη νέα κυβέρνηση, η οποία δείχνει να μην αντιλαμβάνεται ούτε την αναπτυξιακή ούτε και την περιβαλλοντική διάσταση του ζητήματος.

Το έργο μερικής μεταφοράς νερού από τον άνω ρου του Αχελώου, ενταγμένο στη νέα περιβαλλοντική θεώρηση και στη νέα αναπτυξιακή προοπτική, επιβάλλεται σήμερα να εκτελεστεί, για λόγους όμως εντελώς διαφορετικούς απ' αυτούς που ισχυαν στο παρελθόν. Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος στη Θεσσαλία απαιτεί τεχνητή ενίσχυση και εμπλουτισμό του διαταραγμένου υδατικού δυναμικού της περιοχής, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αξιοποίηση του πλεονάζοντος υδατικού αποθέματος του Αχελώου.

Ο αγώνας για την αποκατάσταση και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος πρέπει να γίνει χωρίς δογματισμούς και εμμονές σε ιδεοληψίες και προκαταλήψεις. Οι ανησυχίες και οι φόβοι που υπάρχουν για το έργο, δεν θα πρέπει να αποτελέσουν εμπόδιο στον στόχο της αποκατάστασης και επαναφοράς των διαταραγμένων περιβαλλοντικών συστημάτων της χώρας.

Το έργο της εκτροπής επιβάλλεται σήμερα να εκτελεστεί για λόγους εντελώς διαφορετικούς από αυτούς που ισχυαν στο παρελθόν

99